

Президія НАН України розглянула

На початку чергового засідання Президії НАН України 22 вересня 2010 року академік НАН України Б.Є.Патон вручив академіку НАН України І.Р.Юхновському вітальну адресу у зв'язку з 85-річним ювілеєм, поздоровив академіка НАН України С.А.Андронаті з 70-річчям та вручив йому відзнаку НАН України «За підготовку наукової зміни», а також побажав ювілярам міцного здоров'я і подальших успіхів.

Учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Українського державного науково-дослідного і проектно-конструкторського інституту гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи (УкрНДМІ) НАН України доктора технічних наук А.В.Анциферова про наукову та науково-організаційну діяльність установи.

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім.М.П.Семененка НАН України, заступник голови комісії з комплексної перевірки діяльності інституту член-кореспондент НАН України О.М.Пономаренко, директор Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України академік НАН України В.І.Старостенко, директор Інституту фізики гірничих процесів НАН України член-кореспондент НАН України А.Д.Алексєєв, заступник директора Інституту геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України доктор геологічних наук В.В.Лукінов.

Президія НАН України відзначила, що Україна може забезпечити себе таким видом палива, як кам'яне вугілля на період до 300 років. Тому питання його ефективного та безпечного видобування має дуже важливе значення.

У науково-технічному супроводженні вирішення цих проблем є вагомий внесок інституту. Особливо були відмічені розроблені ученими УкрНДМІ НАН України методології, що дозволяють прогнозувати поведінку масиву гірських порід та поверхні над відпрацьованими вугільними пластами, визначати стан деформаційного ризику споруд і будівель на територіях із складними гірничо-геологічними умовами. Практична цінність цих розробок для Донбасу загальновідома.

Крім того, розроблені в інституті критерії встановлення метанозбагачених зон і реєстрації мікросейсмічності у вугільних пластах є дуже актуальними сьогодні, оскільки пов'язані з безпечною працею шахтарів. Ці розробки вже впроваджені на ряді шахт та об'єктів спеціального призначення України.

Інститут має тісні та продуктивні наукові контакти з відповідними установами Росії, Казахстану, Австрії, Франції та Німеччини.

Разом з тим на адресу керівництва інституту було висловлено побажання звернути увагу на оновлення лабораторної бази шляхом придбання сучасного наукового обладнання, насамперед, за рахунок позабюджетних коштів, й активізувати видавничу діяльність (зокрема, це стосується випуску узагальнюючих монографій та започаткування власного наукового журналу). Необхідно також приділити значно більшу увагу підготовці кандидатів і докторів наук в інституті.

В цілому Президія НАН України наголосила, що інститут є загальноновизнаним науковим центром гірничої геології і шахтної геофізики, геомеханіки і маркшейдерської справи в Україні, має добре визначені перспективи і наукові ідеї, кадри високої кваліфікації та сучасну лабораторну базу, і побажала колективу інституту подальшої плідної діяльності, оскільки без вугільної промисловості Україна не зможе обійтися.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь члена-кореспондента НАН України А.А.Халатова про стан та проблеми розвитку промислового газотурбобудування в Україні.

У виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, директора Інституту гідромеханіки НАН України академіка НАН України В.Т.Грінченка, головного конструктора Науково-виробничого комплексу газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект» (м.Миколаїв) В.Є.Спіцина, заступника директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академіка НАН України К.А.Ющенко, заступника головного інженера ВВПТрансГазу (м.Київ) Д.А.Костенка, директора Інституту технічної теплофізики НАН України академіка НАН України А.А.Долінського, заступника директора Інституту газу НАН України О.І.П'ятничка було підкреслено, що газотурбобудування належить до однієї з найбільш високотехнологічних і наукомістких галузей промисловості. Газові турбіни мають ряд важливих переваг, зокрема маневреність, що дозволяє використовувати їх як в базовому режимі, так і для покриття пікових навантажень. Сьогодні у світі понад 20% електроенергії виробляється з використанням газотурбінних технологій, а до 70% нових електрогенеруючих потужностей у світовій енергетиці створюється на їх основі.

Тому організація виробництва газових турбін на основі вітчизняних розробок – надзвичайно важлива проблема сьогодення.

Україна зберегла свій науково-технічний потенціал у галузі газотурбобудування. Основу його інфраструктури складають такі державні підприємства, як Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект», «Івченко-Прогрес», ВАТ «Мотор-Січ», ВАТ «Турбоатом», ВАТ Сумське науково-виробниче об'єднання ім.М.В.Фрунзе, а також відповідні інститути НАН України (Інститут електрозварювання

ім.Є.О.Патона, Інститут технічної теплофізики, Інститут газу, Інститут проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного, Інститут проблем міцності ім.Г.С.Писаренка та інші). Унікальність українського газотурбобудування полягає в його багатопрофільності. Так, українські газові турбіни працюють в авіації, суднобудуванні, енергетиці.

Разом з тим було відзначено, що після розпаду СРСР усі головні інститути в галузі промислового газотурбобудування залишилися за межами України. Тому Національна академія наук України певною мірою взяла на себе роль науково-методичного центру. Створена і працює Комісія з промислових газових турбін і електроприводів при Відділенні фізико-технічних проблем енергетики НАН України.

Далі відзначалось, що нещодавно підписано рамкову угоду про співпрацю між Академією і державним підприємством Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект». Розроблено проект концепції Державної цільової науково-технічної програми створення газотурбінних двигунів нового покоління на період 2011-2014 роки. У подальшому передбачається активізувати роботи зі створення нових матеріалів, жаростійких сплавів та покриттів, нових технологій горіння та обладнання, а також реалізувати інші важливі для галузі завдання.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про відзначення 80-річчя від дня народження академіка НАН України В.І.Трефілова; про представлення до нагородження відзнаками Верховної Ради України та відзнаками Кабінету Міністрів України провідних працівників низки інститутів Академії; про відзначення в НАН України ювілеїв інститутів і окремих учених; про зміну керівників науково-дослідних робіт молодих учених за грантами НАН України у 2010 р.; про внесення змін до розподілу обов'язків між членами Президії НАН України; про проведення Міжнародного форуму «Інновації та високі технології».

Секретаріат Президії НАН України